

APRIL 2020 | CLIENT ADVISER

ORIENTERING OM COVID-19 OG FORSIKRING

Ud over de sundhedsmæssige konsekvenser skaber COVID-19 udbruddet en usædvanlig kritisk situation for virksomheder og deres ansatte. Situationen rejser en række spørgsmål om, hvorvidt en eller flere forsikringer dækker, hvis virksomheden får en skade eller lider et økonomisk tab som følge af COVID-19.

Den konkrete dækning vil naturligvis altid være baseret på en konkret vurdering af den konkrete forsikringspolice samt de gældende forsikringsvilkår, men vi vil her forsøge at skabe et overblik over, hvordan en række forsikringstyper typisk vil foreholde sig til skader og tab som følge af COVID-19 udbruddet.

Hvis du har spørgsmål i relation til COVID-19, bedes du kontakte dine sædvanlige Marsh kontaktpersoner,

som står klar til at besvare spørgsmål og rådgive dig om din virksomheds konkrete forsikringsdækning.

Vi henviser i øvrigt til Marsh "Pandemic Risk" for yderligere baggrundmateriale og gode råd.

- ▶ Rejse- og udstationeringsforsikring
- ▶ Bygnings-, løsøre og driftstabsforsikring
- ▶ Erhvervs- og produktansvar
- ▶ Transportforsikring
- ▶ Arbejdsskade
- ▶ Sundheds- og livsforsikring
- ▶ Direktions- og bestyrelsesansvarsforsikring (D&O) samt Employment Practices Liability (EPL)
- ▶ Entreprise- og montageforsikring
- ▶ Kriminalitet- og Cyberforsikring
- ▶ Kreditforsikring (Trade Credit)
- ▶ Skab overblik over de finansielle konsekvenser
- ▶ Generelt om betalingsaftaler med forsikringsselskaberne

Rejse- og udstationeringsforsikring

Dækning under virksomhedens erhvervsrejseforsikring er grundet omstændighederne variabel fra forsikringsselskab til forsikringsselskab.

Som udgangspunkt bør man tage udgangspunkt i, at ens erhvervsrejseforsikring ikke dækker udgifter relateret til eller som følge af coronavirus i hverken røde eller orange lande. Det skyldes, at risikoen for at blive ramt af en "skade" relateret til coronavirus er så høj, at det kan blive sidestillet med en "forventelig" skade, hvilket ikke dækkes under en rejseforsikring - uagtet om landet er orange eller rødt.

Skal man rejse, og har man fået tilladelse til dette, bør I straks kontakte Marsh med henblik på skriftlig bekræftelse på, at rejseforsikringen dækker både medicinske udgifter, transportudgifter og ekstra ophold som følge af en tilbageholdelse i landet. Desuden er det vigtigt at være opmærksom på assistancemuligheder i det land, som man skal rejse til – selvom der måtte være dækning på rejseforsikringen, kan det være, at assistancecentralen ikke kan hjælpe medarbejderen ved en skade, da der i det pågældende land er nedlukning og/eller restriktioner. Virksomheder risikerer derved at sende medarbejdere ud, som står alene med en skade. Det kan for eksempel eksponere virksomheden for et erstatningskrav fra medarbejderen.

Vil man aflyse en forestående rejse, skal man rette henvendelse til sit rejsebureau eller flyselskab. Har man tilvalgt en afbestillingsforsikring, og er rejsen købt INDEN udbruddet af coronavirus, kan man i nogle forsikringsselskaber benytte sin forsikring til at afbestille, mens andre selskaber endnu ikke tilbyder at dække afbestilling som følge af coronavirus, medmindre man er syg og ikke kan rejse. Kontakt Marsh for at få afklaret dækning. Kunder, som IKKE har valgt en afbestillingsforsikring, kan IKKE få dækket udgifter til afbestilling under rejseforsikring.

Hvis man er i udlandet og ikke kan komme i kontakt med forsikringsselskabets assistancecentral, kan man kontakte Udenrigsministeriets globale vagtcenter på (+45) 33 92 11 12 eller bbb@um.dk.

Danskere, som er bosat eller på længerevarende ophold (udstationeret) i udlandet, skal blive i landet. Udstationeringsforsikringen vil dække for udgifter til læge og medicin som følge af coronavirus, også selvom man er i et rødt land. Man kan som udgangspunkt ikke benytte sig af en evakueringsdækning på en udstationeringsforsikring, da anbefalingen om at forlade landet og komme hjem er tiltænkt rejsende. Hvis man foretager en erhvervsrejse under sin udstationering (rejsedækning), gælder samme regler som nævnt ovenfor om rejseforsikringen.

Bygnings-, løvsøre og driftstabsforsikring

Som udgangspunkt dækker en bygnings-, løvsøre og driftstabsforsikring den direkte fysiske skade eller tab af forsikrede bygninger og/eller løvsøre samt det deraf følgende driftstab.

En nedgang i virksomhedens omsætning som følge af COVID-19 udbruddet vil sædvanligvis ikke været dækket af virksomhedens driftstabsforsikring, da omsætningsnedgangen ikke skyldes en fysisk skade eller tab af de forsikrede aktiver.

Forsikringsdækning for driftstab, uden der er sket en fysisk skade (non-damage business interruption) er usædvanlig, bekostelig og derfor sjældent risikoafdækket hos danske virksomheder. Udvidede driftstabsdækninger som "non-damage business interruption" har i deres klausulformuleringer meget begrænset anvendelsesområde, og præmien vil ofte være uforholdsmæssig stor sammenlignet med præmien for den sædvanlige forsikringsdækning. Disse særlige, skræddersyede forsikringsløsninger tilbydes af få internationale forsikringsmarkeder, som kun har en begrænset kapacitet til rådighed, og tegnes typisk kun for udvalgte industri specifikke risici, som for eksempel nedlukning af lufthavne som følge af askeskyer.

Man ser dog en øget tendens inden for cyberforsikringer til tegning af "non-damage business interruption" udløst af nærmere afgrænsede cyber events omfattet af en virksomheds cybepolice.

Erhvervs- og produktansvar

Den generelle erhvervs- og produktansvarsforsikring dækker ansvarspådragende forhold og har som udgangspunkt ingen særlig undtagelse for smitte med vira. Dog kan der være forskel på de enkelte forsikringsselskabers liste over undtagelser, så det vil altid bero på en konkret vurdering af forsikringsbetingelserne.

Følgende grundlæggende betingelser skal være opfyldt for, at man er erstatningsansvarlig i henhold til dansk ret:

- Ansvarsgrundlag (culpa)
- Årsagssammenhæng
- Påregnelighed/adækvans

Det er skadelidte/kravstiller, der skal løfte bevisbyrden for kravets berettigelse. Hver enkelt af disse betingelser udgør forventeligt en udfordring i forbindelse med dækning på en ansvarsforsikring, da bevisbyrden relateret til ansvar for smitte med COVID-19 virus vil være særdeles svær at løfte.

For at opnå dækning på erhvervsansvarsforsikringen er det endvidere et krav, at der fra virksomhedens side ikke må være handlet forsætligt eller groft uagtsomt. Der må således ikke være sket en grov tilsidesættelse af elementære sikkerhedsforanstaltninger. Forsikringen dækker erstatning for ting- og personskade samt forsvarsomkostninger i forbindelse med kravet. Skulle man blive mødt med uberettigede krav, indeholder de fleste ansvarsforsikringer betingelser, der giver forsikringsselskabet ikke bare ret, men også pligt til at forsvare forsikringstageren, altså bistå med sagsbehandling, betaling af advokatomkostninger mv. (dog over selvriskoen).

Erstatningskrav for indirekte tab, som f.eks. driftstab, kan være dækket, såfremt det er en følge af en person- eller tingskade, der er dækket af forsikringen. I dette tilfælde vil der være tale om en personskade i form af påført smitte.

Transportforsikring

Som et resultat af COVID-19 har flere kinesiske havne og lufthavne mv. været lukket med det resultat, at transportørerne har måttet gennemføre alternative rejser. Med den nuværende udvikling i Danmark ser vi en potentiel risiko for, at dette også vil kunne ramme danske havne og lufthavne.

Udgangspunktet er, at godset skal have lidt en fysisk skade, før der er dækning på transportforsikringen. Se dog nedenfor om ekstraomkostninger ved transporten.

Den mistede fortjeneste/avance i forbindelse med COVID-19 vil ikke kunne dækkes på transportforsikringen, medmindre det opstår som følge af en fysisk skade.

Der er heller ikke dækning for forsinkelse. Vær dog opmærksom på forhold ved forsinket levering ud over 30 dage (flytransporter) eller 60 dage (søtransporter), idet dækning for skade på godset som udgangspunkt ophører 30 eller 60 dage fra godset har været losset fra fly eller skib.

Ekstraomkostninger – søtransporter

Såfremt rederiet ikke kan gennemføre den aftalte transport, kan de vælge:

- “Carry the goods to the destination named in the contract by an alternative route. In this case the carrier will usually be entitled to charge additional freight.
- Suspend the carriage of the goods and store them to be forwarded at a later time. In this case the carrier will usually be entitled to charge additional freight.c) Abandon the carriage of the goods and place them at Shippers disposal at any place or port.”
- Abandon the carriage of the goods and place them at Shippers disposal at any place or port.”

Såfremt forsikring er udtaget på udvidede danske betingelser/ ICC(A) gælder nedenstående. For alle punkter gælder, at aktiverer rederiet ovenstående rettigheder uden at informere sikrede, fortsætter dækningen uændret.

Hvis ovenstående bliver aktiveret gælder følgende:

- Dækning for skader: Fortsættes transporten indenfor 60 dage, fortsætter dækningen uændret. Hvis godset oplagres udover 60 dage, skal forsikringsselskabet straks orienteres, og yderligere dækning aftales. Tillægspræmie kan blive aktuelt.
- Risiko: Omkostningerne i forbindelse med ophold af godset samt videreforsendelse vil af rederiet eller speditør blive opkrævet afsender eller modtager. Disse udgifter kan være betragtelige (vi har for eksempel en kunde med et merkrav på DKK 250.000).
- Dækning for omkostninger: Såfremt sikrede ved transportens begyndelse ikke vidste eller burde kende til, at rejsen ikke ville kunne gennemføres som planlagt, kan rimelige udgifter til losning, ophold og videreforsendelse dækkes under policen.

Som udgangspunkt dækkes der kun for ophold ”som et led i transporten”. Hvis afsender/modtager omdirigerer godset til ”midlertidigt” ophold, for eksempel på et eksternt lager, ophører transportforsikringens dækning. Sikrede skal enten bede forsikringsselskabet om en udvidelse af dækning, eller søge opholdet dækket på en løseforsikring.

For så vidt angår gods man skal modtage, skal dette som minimum være afleveret 60 dage efter losning fra skib. Er man i risiko for at overskride denne grænse, bør man kontakte forsikringsselskabet og aftale en midlertidig udvidelse. Dette kan udløse krav om yderligere præmie.

Ekstraomkostninger – flytransporter

Såfremt forsikringen er udtaget på udvidede danske betingelser/ICC(Air) gælder som udgangspunkt det samme som ovenstående, men BEMÆRK, at fristerne for ICC(Air) er 30 dage.

Den største risiko, vi forventer i forbindelse med flytransporter, er ekstraordinær oplagring af gods grundet forsinkelser.

De fleste flyselskaber arbejder med vilkår, hvor de må ”without notice cancel, terminate, change, reschedule or postpone any flight or any right to further carriage or continue a flight without or only with part of the cargo if it considers this advisable for the following reasons [...] due to any event beyond its control...” (eller lignende).

De fleste flyselskaber arbejder med vilkår, hvor man må aflyse, afslutte, ændre eller udskyde transporten på grund af forhold uden for deres kontrol.

Arbejdsskade

Smitte med COVID-19 er som udgangspunkt ikke en arbejdsskade. Det skyldes, at der er en betydelig risiko for at blive smittet uden for arbejdssituationen, og at det derfor ikke kan sandsynliggøres, at smitten er en følge af arbejdets forhold.

For at kunne anerkende smitte med COVID-19 som arbejdsskade skal det kunne sandsynliggøres, at personen har været udsat for en konkret smitte i forbindelse med arbejdet, eller at den smittede er udsat for en særlig risiko i forbindelse med sit arbejde, f.eks. sundhedspersonale. Smitte med COVID-19 vil således i nogle tilfælde efter en konkret vurdering kunne anerkendes som en arbejdsskade – enten en arbejdsulykke eller en erhvervssygdom.

Hvis man som arbejdsgiver har en medarbejder med COVID-19, skal arbejdsgiveren kun anmelde til forsikringsselskabet, hvis:

- Diagnosen COVID-19 er stillet (mistanke er ikke tilstrækkeligt)
- Der er sandsynlighed for, at din medarbejder er blevet smittet i forbindelse med sit arbejde
- Der er udsigt til ydelser efter loven, eller hvis tilskadekomne er sygemeldt mere end 5 uger

Der skal ikke ske anmeldelse alene på grund af smitterisiko eller karantæne på virksomheden.

Vigtigt i relation til hjemmearbejde

Som udgangspunkt dækker arbejdsskadeforsikringen også arbejde, som udføres hjemmefra. Det kan dog være vanskeligt at afgøre, om en skade i hjemmet er en arbejdsskade. Der stilles

krav om, at der kan sandsynliggøres en årsagsforbindelse mellem ulykken og hjemmearbejdet.

Det afgørende er, om medarbejderens (tilskadekomnes) adfærd var bestemt af arbejdsforholdet eller ikke, dvs. om medarbejderen var beskæftiget på en måde, der kan defineres som arbejde i arbejdsgiverens interesse, da skade skete.

Arbejdstilsynet opfordrer til at finde gode midlertidige løsninger og tale med medarbejderne om, hvorvidt de oplever gener ved hjemmearbejdet, herunder hvad der kan gøres for at mindske dem. Læs mere ved [klikke her](#).

Sundheds- og livsforsikring

I Danmark varetages al behandling af coronavirus af det offentlige sundhedsvæsen, da det er en sygdom, der kræver akut behandling.

Sundhedsforsikring omfatter kun sygdomme, der ikke er akutte eller presserende, og på det grundlag er al behandling af epidemirelaterede sygdomme i sundhedsforsikringen undtaget.

I øjeblikket suspenderes al ikke-akut behandling, og myndighederne anbefaler det private sundhedssystem at gøre det samme, hvorfor mulighederne for privat ikke-akut behandling er ekstremt begrænsede indtil videre.

Myndighederne har påbudt alle privathospitaler, at de skal stoppe enhver kirurgisk aktivitet og anden aktivitet, der kræver anæstesiapparat og/eller respirator, idet beholdningen af respiratorer og anæstesiapparater skal stilles til rådighed for det offentlige sundhedsvæsen. Da der er tale om et påbud, kan det enkelte privathospital altså kun fortsætte den kirurgiske aktivitet, hvis den ikke kræver hverken anæstesi eller respirator og fremgår af "Håndtering af COVID-19: Beskrivelse af kritiske funktioner i sundhedsvæsenet under COVID-19". Det vil med stor sandsynlighed betyde, at sundhedsforsikringskunder, der skulle have været kirurgisk behandlet i den kommende tid, vil få deres behandling udskudt på ubestemt tid.

På traditionelle dækninger ved tab af arbejdsevne og død vil der sandsynligvis ikke være problemer med at opretholde normal dækning. Vi forventer imidlertid, at visse selskaber vil håndhæve mulige begrænsninger i dækningen i det første år efter tilmelding i tilfælde af død eller tab af erhvervsevne på grund af pandemien.

Direktions- og bestyrelsesansvarsforsikring (D&O) samt Employment Practices Liability (EPL)

Der er ikke dækningsundtagelser for krav, der relaterer sig til pandemi eller anden sygdom på direktions- og bestyrelsesansvarsforsikringer og EPL-forsikringer. Det er samtidig Marshs vurdering, at der er en øget eksponering som følge af COVID-19 udbruddet.

For så vidt angår D&O-forsikring kan virksomheder blive udsat for krav som følge af utilstrækkelige eller mangelfulde tiltag i forbindelse med udbruddet og inddæmningen af COVID-19.

Marsh er allerede informeret om truende D&O-krav som følge af manglende oplysning til investorerne om betydningen for virksomhedens økonomiske situation, herunder krisehåndtering, forventninger for 2020 og langsigtet strategisk planlægning.

Vær særligt opmærksom på EPL-krav i forhold til persondata-/GDPR-reglerne. Det er f.eks. ikke tilladt at oplyse identiteten af sygdomsramte medarbejdere uden den enkelte medarbejders samtykke. Der kan også være risiko for EPL-krav i relation til opsigelse af medarbejdere, dels i form af påstande om diskrimination på grund af køn, alder, religion, eller andre forhold, og dels fordi der i nogle lande, herunder Tyskland, gælder særlige restriktive regler for opsigelse af medarbejdere, og hvor erstatningsniveauet for uberettigede opsigelser kan være højt.

Entreprise- og montageforsikring

Vi ser i disse dage, at mange virksomheder, herunder leverandører til byggeriet, lukker ned for produktionen. Dette med afsæt i mangel på arbejdskraft og/eller forsinkede materialeleverancer. Det er forventeligt, at mange byggepladser vil blive påvirket direkte i form af medarbejdere der bliver syge eller skal i karantæne, eller indirekte i form af manglende leverancer.

En entrepriseforsikring dækker som udgangspunkt udgifter og tab, som følge af en fysisk skade, hvorfor følgerne af COVID-19 virus, som eksempelvis erstatning/godtgørelse for tab som følge af forsinkelse m.v. ikke kan forventes dækket af en entrepriseforsikring. Disse krav skal behandles inden for AB aftalegrundlaget.

Fysisk skade/tab på byggeriet, vil blive behandlet af forsikringen. Hvis der ikke er sket en fysisk skade, er der ikke dækning. Dette gælder også for DSU-dækninger (Delay in Start-Up) for avancetab og ekstraomkostninger som følge af en forsinkelse af projektets levering.

Der kan være undtagelse til dette, hvis f.eks. entrepriseforsikring indeholder dækning for "Denial of Access". Afhængigt af klausulens ordlyd kan den give dækning for forsinkelse, hvis de forsikrede er forhindret i at få adgang til byggepladsen/sitet grundet såkaldte "specific exogenous events", som måtte være oplyst i policen.

Vigtigt i relation til nedlukning af byggepladser:

En standard entrepriseforsikring har krav om, at nedlukning af byggepladsen i mere end **7 dage** skal rapporteres til forsikringssselskabet. Forsikringssselskabet vil herefter vurdere, under hvilke betingelser forsikringsdækningen kan opretholdes.

Forsikringen kan tillige have skærpet krav under tyveridækning, i form af krav om rundering eller lignende tiltag, der kræver, at personale er tilstede på byggepladsen.

Hvis byggepladsen bliver lukket på grund af COVID-19 virus, er det således yderst vigtigt at informere forsikringssselskabet herom. Dette for at sikre opretholdelse af den nuværende forsikringsdækning, herunder eventuel tilpasning af tyverisikring, forlængelse af byggeperiode samt eventuelt forhøjelse af anlægssum.

Kriminalitet- og Cyberforsikring

Der er ikke decideret dækningsundtagelser for epidemier/ pandemier på kriminalitets- og cyberforsikringer.

Det er Marshs vurdering, at COVID-19 situationen betyder en øget eksponering, hvorfor vi anbefaler virksomheder og deres medarbejdere at være ekstra opmærksomme på f.eks. malware. Personer med kriminelle hensigter vil sandsynligvis forsøge at udnytte situationen til f.eks. at sende links og filer via mails.

Kreditforsikring (Trade Credit)

Kreditforsikringen dækker sædvanligvis ved konkurs eller manglende betaling uanset årsag. Virusudbrud er ikke specifikt undtaget af forsikringsvilkårene. Vi overvåger løbende udviklingen, idet vi allerede ser restriktioner i dækninger og kapacitet fra kreditforsikringssselskaberne.

Skab overblik over de finansielle konsekvenser

Marsh anbefaler, at I opgør og dokumenterer alle forretningsmæssige tab og omkostninger forbundet med Covid-19 epidemien. Det kan være nedbrud i supply chain, annullerede ordrer eller tabt indtjening. Selv om de i sidste ende ikke nødvendigvis vil være dækket af jeres nuværende forsikringsprogram, vil sådanne data være en vigtig kilde til information i forbindelse med udarbejdelse af fremtidige risikostyringstiltag.

Generelt om betalingsaftaler med forsikringssselskaberne

En række forsikringssselskaber har på deres hjemmesider (se link nedenfor) oplyst, at de er indstillet på at drøfte ændring af betalingsbetingelser for forsikringspræmier i 2020 med deres kunder.

Det vil typisk betyde en mulighed for at skifte til månedlig betaling af forsikringspræmien.

Vi har noteret os, at der ikke er tale om en generel ordning, men at der foretages en individuel vurdering af den enkelte kundes forhold.

Såfremt I ser et behov for ændring af betalingsbetingelser for forsikringspræmier, eller i øvrigt har spørgsmål til:

- henstand med betaling
- justering af forsikringer pga. ændring i virksomhedens aktiviteter
- ændring i omsætning
- ændring af medarbejderantal

så er I velkommen til at kontakte jeres sædvanlige rådgiver hos Marsh. Alm.

Brand: <https://www.almbrand.dk/erhverv/landingpage/coronavirus/corona-hjaelp/>

Codan: <https://www.codan.dk/erhverv/kundeservice/akut/coronavirus-og-erhvervsforsikringer>

Topdanmark: <https://www.topdanmark.dk/erhverv/coronavirus-saerligt-for-virksomheder/>

Tryg: <https://tryg.dk/erhverv>

Marsh A/S er en forsikringsmæglervirksomhed, der er undergivet Finanstilsynets tilsyn. CVR nr. 87377016. Registreret adresse: Teknikerbyen 1, 2., 2830 Virum.

Marsh leverer ikke forsikrings- eller genforsikringsmægling, risikorådgivning, skade-rådgivning eller andre ydelser af nogen art, hvis en sådan ydelse ville være i strid med gældende ret eller ville eksponere Marsh eller noget selskab, som Marsh er koncern-forbundet med, for en sanktion, et forbud eller en restriktion i henhold til resolutioner vedtaget af FN's sikkerhedsråd eller andre handelssanktioner, økonomiske sanktioner eller lovgivning.

Dette dokument er fortroligt og kan kun anvendes i forbindelse med det udbud af forsikringsmæglerydelsen, som dette dokument er et svar på. Det må ikke videregives til udenforstående uden Marsh A/S's forudgående accept. GRAPHICS NO. CE203103 DK